

Izredno živahna diskusija na problemski konferenci SZDL o družbenih organizacijah in društvih je vzpodbudila sodelujoče, da so tvorno v njej sodelovali; na tej strani prinašamo nekatere misli in predloge sodelujočih.

Dr. FRANCI KOZJEK — KO za družbene organizacije in društva pri SZDL:

Občani kot posamezniki ali organizirani v društvih naj preko Socialistične zveze zagotavljajo ustrezno programsko vsebinsko usmerjenost društev in družbenih organizacij v široki družbeni politični razpravi; tako na demokratičen način skrbijo, da društva ne nastajajo in delujejo na nesprejemljivih osnovah za našo družbeno ureditev, na ta način se tudi prepreči, zaradi neinformiranosti, ustanavljanje več društev ali družbenih organizacij za isto področje interesnega delovanja, kar troši sile in sredstva.

FRANČEK DROFENIK — Zveza kulturnoprosvetnih organizacij:

Lahko se je dogovoriti glede svojih želja in problemov, o kvalitetnejši izvedbi programov, o razširjeni dejavnosti, o svojih delovnih zamislih, težje pa je te programe izvajati ob pomanjkanju finančnih sredstev. Društva in družbene organizacije morajo na vsak način sodelovati skupno z Zvezo socialistične mladine, s Socialistično zvezo delovnega ljudstva, s krajevnimi skupnostmi... Tako si lahko pomagajo pri izvrševanju obveznosti, izhajajočih iz programov. Vrednotenje programov ne sme biti zaupano ozkemu krogu ljudi temveč morajo priti ti programi med ljudi, jim biti dostopni tako pri sestavljanju kot sprejemanju.

STOPAJNIK — Občinski odbor Rdečega križa:

V naši organizaciji smo, po sprejetju ustave, dejansko vneli vse notranje demokratične odnose in tako naša organiziranost izhaja iz temeljne samoupravne sredine, iz krajevnih skupnosti, kjer člani, oziroma delovni ljudje in občani delajo ali se šolajo. Ugotavljamo, da se organizacije Rdečega križa vedno bolj vključujejo kot se-

stavni del fronte znotraj Socialistične zveze in prav to nam je, v zadnjih dveh letih, pomagalo, da smo razrešili marsikateri vsebinski in kadrovski problem.

MARTA GROM — Društvo prijateljev mladine Stara Ljubljana:

Speklo me je vprašanje glede neaktivnosti mladine. Res je, da ta ne dela. Vprašati pa se moramo, kaj smo mladini nudili; ali bomo mladini in o mladini samo besedili ali pa ji dali tudi kakšne bolj konkretne možnosti. Mi moramo vedeti, da s papirnato vojsko ne bomo rešili problematike ne društev ne družbenih organizacij, ki smo jih leta zane-marjali; začeti moramo z delom, ne s statistiko. Mi ne potrebujemo takega člana, ki je samo na papirju, ki je plačal tistih par dinarjev članarine in konec; pri svojem delu potrebujemo živega delavca, oziroma člana društva ali družbene organizacije.

VILMA ŠEGA — Zveza prijateljev mladine:

Naša dejavnost se veže na različne samoupravne interesne skupnosti: vzgojo in izobraževanje, kulturo, otroško varstvo, telesno kulturo in tako dalje. Z njimi sami poizkušamo urejati programske kot materialne zadeve vendar bi bilo nujno, da bi te SIS naše delovanje same bolj vrednotile, saj tako na program kot ostale stvari z njihove strani ne dobimo pravega odgovora. Prav tu je nujna pomoč Socialistične zveze pri urejanju tega sodelovanja, še toliko bolj, ker nas pestijo tudi finančne težave, za katere pa del teh skupnosti nima pravega razumevanja.

URBANOVČ — Zveza tabornikov:

Opozoril bi na problem, ki nikakor ni nov, je pa pereč. Imamo organizacije širšega pomena, ki imajo sedež v naši občini, združujejo pa člane iz celotne Ljubljane. Ali bo sedaj take organizacije financirala samo tista občina, kjer je njen sedež, čeprav zajema tekoreko celotno mesto? Drug problem pa so organizacije, ki imajo, celo v naši občini, več društev vendar pa ta med seboj niso povezana in nastopajo vsaka zase, predvsem še v samoupravnih interesnih skupnostih. Njihov nastop bi moral biti enoten, saj bi bil tako boljši pregled nad delovanjem teh društev, izvajanjem njihovih programov in seveda tudi njihovega financiranja.

VOJKO NOVAK — predsednik OK SZDL:

Namen problemske konference je, da bi se dogovorili, kako bi se samoupravno in politično še bolj organizirali, da bi bilo sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in Socialistično zvezo še boljše, da bi imeli boljše delegatske odnose in boljše programe dela, ki bi imeli širši družbeni odmev. Preveč v rokovnicah smo opozarjali na odnos svobodne menjave dela. Ti niso do sedaj popolnoma urejeni niti v samoupravnih interesnih skupnostih

niti v Socialistični zvezi. Skrb za svobodno menjavo dela ni samo v okviru združenega dela marveč tudi v krajevnih skupnostih. Področje svobodne menjave dela, ko se dogovarjamo o združevanju in delitvi sredstev, ne sme postati bojno polje, postati mora mesto enakopravnega dogovarjanja. Ne smemo dopustiti, da bi tu prosjčili ali izsiljevali, saj je enakopravno dogovarjanje ustavna pravica tako družbenih organizacij kot društev.

TATJANA SAMEC — Zveza socialistične mladine:

V vrstah društev in družbenih organizacij je slišati med člani in tudi med mladimi: »Mi smo prišli k strelskemu društvu zato, da streljamo, k planinskemu zato, da hodimo v hribe, k tabornikom zato, da postavljamo šotore in da taborimo... ne pa, da se poleg tega ukvarjamo še s čim drugim.« Tako je ena zelo važnih nalog, in tega se ZSMS polno zaveda tudi družbenopolitični izobraževanje članstva tako da bi to članstvo v mnogo večji meri kot do sedaj lahko svoje interesne potrebe vgrajevalo v potrebe celotne družbe in se kolektivno soudeleževalo reševanja naših družbenih problemov.

M. J.

Stališča problemske konference občinske konference SZDL Ljubljana Center o vlogi in mestu družbenih organizacij in društev danes

Združevanje delovnih ljudi in občanov v družbene organizacije in društva je v skladu z njihovimi pravicami in dolžnostmi v naši socialistični samoupravni družbi in zagotavlja možnosti za uresničevanje osebnih in skupnih interesov na različnih področjih družbenega življenja in dela. Položaj delovnega človeka in občana v njih opredeljuje ustava, zakon o društvih, zakon o združenem delu in samoupravni akti posameznih organizacij in društev. V socialistični zvezi sodelujejo družbene organizacije in društva svoje interese s skupnimi, jih usklajujejo, se sporazumevajo za skupne družbene akcije in se tako skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami vključujejo v enotno fronto organiziranih socialističnih sil.

Krajevne skupnosti in temeljne ter druge organizacije združene dela nudijo najširše možnosti za ustanavljanje in delovanje družbenih organizacij in društev in tako za družbeno aktivnost delovnih ljudi in občanov pri uresničevanju skupnih družbenih nalog na področju ekonomskega in socialnega razvoja, pri krepitvi usposobljenosti članov za ljudski odpor, družbeno samozasčito in civilno zaščito, pri ustvarjanju možnosti za rekreacijo itd. Te možnosti dosežemo v občini niso bile izkoriščene v skladu s pripravljenostjo delovnih ljudi in občanov za delovanje v različnih organizacijah in društvih. Vključevanje družbenih organizacij in društev v ustanavljanje in delovanje terenskih organizacij SZDL bo še bolj približalo njihovo dejavnost interesom delovnih ljudi in občanov in prispevalo k razvijanju krajevnih skupnosti kot humane skupnosti. V delovanju družbenih organizacij in društev se mora delavec in občan oziroma član uveljaviti kot samoupravljavec in z razvijanjem in utrjevanjem delegatskih razmerij tudi na tem področju družbenega dela sodelovati v vsem družbenem dogajanju. Stalno poglobljanje socialistične samoupravne vsebine delovanja družbenih organizacij in društev postaja zato temeljna naloga njihovih članov. Dejavnosti in akcije družbenih organizacij in društev je potrebno ocenjevati po tem, ali krepijo položaj delavca in občana v družbi ali pa slabijo oziroma delujejo proti njemu.

Z ozirom na to je potrebno v vsaki družbeni organizaciji in društvu ugotoviti, kako se njihova dejavnost vključuje v skupna družbena prizadevanja pri uresničevanju letnih in srednjeročnih programov razvoja TOZD, KS, SIS, skupščine občine in mesta, katere naloge opravljajo same oziroma v sodelovanju z drugimi in katerimi, kako je s samoupravnim očiščanjem članstva v organizacijah in društvih v bazi, kakšni so delegatski odnosi znotraj posamezne organizacije in društva ter z njihovimi vodstvi na vseh ravneh, ali vodstva odražajo strukturo članstva (delavci, ženske, mladina), kako potekajo priprave na volitve vodstvenih organov, kako je zagotovljena javnost delovanja, kakšna je delegatska povezanost organizacij in društev v temeljnih sredinah s socialistično zvezo, sindikati, zvezo socialistične mladine, z delegacijami in samoupravnimi organi in preko njih z družbenopolitičnimi in samoupravnimi dejavniki v občini in mestu. Ne gre za formalno, ampak za dejansko vsebinsko preobrazbo družbenih odnosov in za popolnejšo uve-

ljavitev družbenih organizacij in društev kot sestavnega dela socialističnega samoupravnega sistema.

Pri tem je zlasti pomembno vključevanje mladih, ki bodo z ustreznim delovanjem v družbenih organizacijah in društvih najprej lahko začutili pripadnost socialistični samoupravni družbi in ob spoznavanju pridobitev NOB in socialistične izgradnje utrjevali socialistično samoupravno zavest ter se tako skupaj z drugimi delovnimi ljudmi in občani zavzemali za nadaljnji napredek družbe. Pri tem je pomembna vloga mentorjev.

Soočanje, dopolnjevanje, usklajevanje in izvajanje programov dejavnosti ter spremljanje, spodbujanje in utrjevanje samoupravnih odnosov v posameznih družbenih organizacijah in društvih naj poteka v krajevnih in občinski konferenci SZDL Ljubljana-Center, pri občinski konferenci SZDL v okviru koordinacijskega odbora za delovanje družbenih organizacij in društev. Zaradi pomembnosti te naloge je potrebno sestavo odbora dopolniti in zagotoviti delegatsko prisotnost vseh zainteresiranih.

Tudi v družbenih organizacijah in društvih morajo ekonomski odnosi temeljiti na dohodkovnih odnosih in svobodni menjavi dela. Glavni vir financiranja družbeno verificiranih delovnih načrtov bodo samoupravne interesne skupnosti, kjer naj se ob prisotnosti vseh zainteresiranih tudi vrši usklajevanje financiranja. To je realna možnost, da se družbene organizacije in društva vključujejo v uresničevanje pomembnih družbenih nalog. Poleg tega bodo morale družbene organizacije in društva tudi v bodoče zagotavljati sredstva za financiranje dejavnosti svojih članov od posameznih prispevkov temeljnih in drugih organizacij združenega dela in članskih prispevkov. Gospodarske dejavnosti družbenih organizacij in društev ne bi smele biti njihov glavni namen, temveč naj bi uresničevanje njihove družbene vloge le podpirale.

V samostojnosti delovanja vseh družbenih organizacij in društev ter v povezanosti s socialistično zvezo se mora odražati tudi kvaliteta obrambnih priprav sleherne organizacije in društva. To pomeni, da mora vsaka organizacija in društvo samostojno opredeliti svojo vlogo v civilni zaščiti, družbeni samozasčiti in ljudski obrambi in to z ozirom na svojo specifično aktivnost, ki jo opravlja v družbi in za njo odgovarja, in aktivnost na tem področju usklajevati v okviru socialistične zveze.

Družbene organizacije in društva morajo z ozirom na svojo dejavnost prispevati svoj vidni delež k hitrejšemu in uspešnejšemu prehodu in vsebinski preobrazbi celodnevne šole, usmerjenega izobraževanja in kvalitetnejšemu varstvu in aktivnosti otrok in mladine v prostem času.

Za uspešno delovanje družbenih organizacij in društev je izrednega pomena stalno in sistematično družbenopolitično in strokovno izobraževanje članstva, pravilno vrednotenje prostovoljnega dela, priznanje najbolj prizadevnim delavcem v organizaciji oziroma društvom, javno izrekanje pohval in predlaganje posameznikov za podelitev širših družbenih priznanj.

V letu 1977 se bodo družbene organizacije in društva vključile v proslavljanje 40. obletnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, 40. obletnice ustanovnega kongresa ZKS na Čebinah in drugih zgodovinskih obletnic ter s članstvom razvile razne oblike aktivnosti. Tudi pri proslavljanju teh zgodovinskih dogodkov naj se družbene organizacije in društva povežejo z ustreznimi odbori pri krajevnih konferencah SZDL in družbenopolitičnih organizacijah v občini.

Vsaka družbena organizacija in društvo naj, na osnovi uvodnega referata, razprave in stališč problemske konference o vlogi in mestu družbenih organizacij in društev, opredeli svoje naloge.